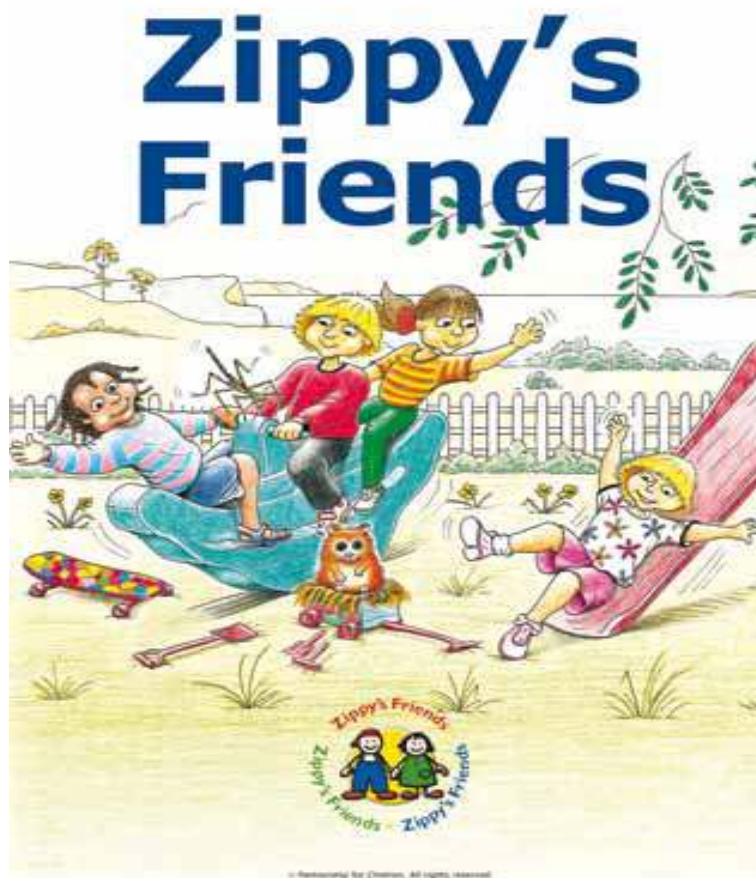

HPRC

Sveikatos ugdymo tyrimų centras

Vaikų emocinės sveikatos ugdymo
programos „Zipio draugai“
įgyvendinimo Airijos pradinėse mokyklose įvertinimas

ATASKAITOS SANTRAUKA

Aleisha M. Clarke ir Margaret M. Barry
Sveikatos ugdymo tyrimų centras
Golvėjaus nacionalinis Airijos universitetas
2010 m. kovas

Padėkos žodis.....	2
IŠPLĖSTINĖ SANTRAUKA.....	3
Įžanga.....	3
Metodika	3
Programos pritaikymas Airijos pradinėms mokykloms	4
Programos poveikis	5
Programos įgyvendinimas	6
Išvados.....	7
Tiriamosios grupės vaikų piešiniai.....	9
Vaikai apie programą „Zipio draugai“	11
Mokytojai apie programą „Zipio draugai“	12

Vaikų emocinės sveikatos ugdymo
programos „Zipio draugai“
įgyvendinimo Airijos pradinėse mokyklose įvertinimas

ATASKAITOS SANTRAUKA

Aleisha M. Clarke ir Margaret M. Barry
Sveikatos ugdymo tyrimų centras
Golvėjaus nacionalinis Airijos universitetas

2010 m. kovas

Sveikatos ugdymo tyrimų centras, Golvėjaus NAU

Padėkos žodis

Autoriai nuoširdžiai dėkoja visiems, kurių dėka buvo atliktas šis tyrimas:

- tyrime dalyvavusiems vaikams tiriamosiose ir kontrolinėse mokyklose;
- tiriamųjų ir kontrolinių grupių mokytojams už tyrimui skirtą laiką ir bendradarbiavimą;
- mokyklų vadovams už bendradarbiavimą ir pagalbą;
- sveikatos ugdymo darbuotojams, kurie padėjo rinkti duomenis: Donegalyje – Anne Sheridan ir Anne Mc Ateer; Slige/Leitrimė – Ann Lawlor ir Mike Rainsford; Golvėje – Mary Kilraine-Hannon;
- Nacionalinės konsultacinės grupės (*National Advisory Group*) nariams – Švietimo ir mokslo ministerijos (*Department of Education and Science*), Sveikatos apsaugos administracijos (*Health Service Executive*), Airijos nacionalinės mokytojų organizacijos (*Irish National Teachers Organisation*), Nacionalinės švietimo psichologijos tarnybos (*National Educational Psychological Service Agency*), Pradinio ugdymo kvalifikacijos tobulinimo tarnybos (*Primary Professional Development Service*), Nacionalinio savižudybių prevencijos biuro (*National Office for Suicide Prevention*) ir Sveikatos apsaugos administracijos Vakarų padalinio Visuomenės sveikatos direktorato Sveikatos ugdymo departamento (*HSE West Population Health Directorate – Health Promotion*) atstovams – už viso projekto metu teiktus patarimus ir pagalbą.

Šį projektą finansavo Sveikatos apsaugos administracijos Vakarų padalinio Visuomenės sveikatos direktorato Sveikatos ugdymo departamentas ir Nacionalinis savižudybių prevencijos biuras. Šioje ataskaitoje išdėstytos nuomonės yra vien jos autorių.

2010 m. kovas

Išleido Sveikatos ugdymo tyrimų centras
Golvėjaus nacionalinis Airijos universitetas

Autorių teisės 2010 © Sveikatos ugdymo tyrimų centras
Golvėjaus nacionalinis Airijos universitetas

Visą ataskaitą (PDF formato bylą) galima parsisiųsti iš šios svetainės:
<http://www.nuigalway.ie/hprc>

IŠPLĖSTINĖ SANTRAUKA

Ižanga

Šioje ataskaitoje pateikiami svarbiausi vaikų emocinės sveikatos ugdymo programos „Zipio draugai“ įgyvendinimo Airijos pradinėse mokyklose įvertinimo rezultatai. Programa „Zipio draugai“ yra skirta puoselėti penkerių – aštuonerių metų vaikų emocinę sveikatą ugdant jų gebėjimus įveikti sunkumus ir skatinant kuo įvairiau ir lanksčiau pritaikyti šiuos įgūdžius kasdienėse situacijose iškilus vienai ar kitai problemai. Programa dėstoma pasakojant šešis iliustruotus pasakojimus apie grupę vaikų, jų šeimas, draugus ir jų draugą vabaliuką Zipį. Programą sudaro šešios dalys (moduliai), kuriose, per atskiras valandėles, nagrinėjamos šios temos: jausmai, bendravimas, draugystės užmezgimas ir nutrūkimas, konfliktų sprendimas, permainos, netektis ir bendrieji įgūdžiai įveikti sunkumus. Programos pedagogams yra parengtas atitinkamas vadovas ir patraukli mokymo medžiaga, kuri sudaryta taip, kad aktyviai įtrauktų vaikus į įvairius vaikiškus užsiėmimus. Prieš pradėdami įgyvendinti programą ugdymo įstaigoje, pedagogai apmokomi specialiuose mokymo kursuose.

Airijoje programa „Zipio draugai“ buvo pradėta įgyvendinti 2008 m. vasarį socialiai nepalankiai vertinamose (angl. *designated disadvantaged*) pradinėse mokyklose, kurios buvo specialiai atrinktos šiam projektui įgyvendinant Socialinio vystymo, asmenybės ugdymo ir sanitarinio švietimo tarnybos (angl. *Social Personal and Health Education*) mokymo programą pirmose klasėse. Gavus Švietimo ir mokslo ministerijos bei Sveikatos apsaugos administracijos paramą, bandomasis programos įgyvendinimas vyko 30-yje socialiai nepalankiai vertinamose mokyklose rajonuose vakarinėje Airijoje. 24 savaitių trukmės programa buvo įgyvendinama dvejus mokslo metus: 12 valandėlių prarastos 2008 m. vasario–birželio mėnesiais, o likusios 12 – 2009 m. spalio–kovo mėnesiais. Bandomojo programos įgyvendinimo įvertinimą atliko Golvėjaus nacionalinio Airijos universiteto Sveikatos ugdymo tyrimų centras. Vertinimo metu siekta:

- nustatyti, ar tarptautinė tyrimais pagrįsta programa gali būti pritaikyta ir sėkmingai įgyvendinama socialiai nepalankiai vertinamose pradinėse mokyklose Airijoje;
- įvertinti programos poveikį vaikų emocinei sveikatai, elgsenai ir gebėjimams įveikti sunkumus;
- išanalizuoti įgyvendinimo procesą bei sąryšį tarp proceso ir programos rezultatų.

Metodika

Buvo atliktas kontroliuojamas tyrimas, kuriam mokyklos buvo pasirinktos atsitiktinės atrankos būdu, informacija iš mokytojų ir vaikų buvo renkama prieš pradedant įgyvendinti programą, programos metu ir jai pasibaigus. Atsitiktinės atrankos būdu tiriamajai grupei (n=523) ir kontrolinei grupei (n=207) buvo atrinkti 730 vaikų (amžiaus vidurkis – 7 metai 3 mėnesiai, lytis – 47,7 proc. mergaičių) ir 42 pedagogai iš 42 socialiai nepalankiai vertinamų mokyklų Donegale, Slige, Leitrimo ir Golvējuje.

Tiriamoji grupė dar buvo padalinta į du pogrupius: I tipo tiriamąjį pogrupį (n=270) ir II tipo tiriamąjį pogrupį (n=253). I tipo tiriamojo pogrupio mokytojų buvo paprašyta įgyventi programą kiek galima tiksliau, tuo tarpu II tipo tiriamojo pogrupio mokytojai turėjo naudoti programą tik kaip vieną iš priemonių ir todėl galėjo patys nuspręsti, kokias programos dalis įgyvendinti. Kontrolinėse mokyklose buvo pravedama įprastinė pamokėlė pagal Socialinio vystymo, asmenybės ugdymo ir sanitarinio švietimo mokymo programą (30 minučių kiekvieną savaitę). Atliekant vertinimą buvo taikyti keli kiekybinio ir kokybinio vertinimo metodai, skirti įvertinti programos įgyvendinimo procesą ir programos poveikį vaikams bei mokytojams. Per visą programos įgyvendinimo laikotarpį mokytojai kas savaitę pildė anketas bei dalyvavo tikslinių grupių vertinimo sesijose. Vaikai taip pat pildė anketas ir dalyvavo piešimo ir rašymo užsiėmimuose bei kolektyvinio darbo seminaruose.

Buvo taikytos šios priemonės:

Programos poveikis

- Vaikų emocinis raštingumas
 - emocinio raštingumo kontrolinis sąrašas
- Vaikų gebėjimas įveikti sunkumus
 - mokyklinio amžiaus vaikų naudojamų būdų sunkumams įveikti sąrašas
 - piešimo–rašymo užsiėmimas
 - vaikų kolektyvinio darbo seminarai
- Vaikų emocijų raiška ir elgsena
 - gebėjimų ir sunkumų įvertinimo klausimynas (angl. *Strengths and Difficulties Questionnaire*)

Programos įgyvendinimas

- Programos įgyvendinimo tikslumas
- Mokytojų savaitinės ataskaitos apie programos įgyvendinimą
- Pastebėti programos privalumai ir trūkumai
 - vaikų kolektyvinio darbo seminarai
 - mokytojų atsiliepimų klausimynas ir interviu su tikslinėmis grupėmis
- Mokyklos aplinka – etoso klausimynas
- Mokyklos aplinka – Socialinio vystymo, asmenybės ugdymo ir sanitarinio švietimo klausimynas

Programos pritaikymas Airijos pradinėms mokykloms

- Neiškilę jokių problemų pritaikant programą Airijos mokyklų aplinkai. Programa „Zipio draugai“ įsiliejo į Socialinio vystymo, asmenybės ugdymo ir sanitarinio švietimo mokymo programą pradinėms mokykloms ir padėjo įgyvendinti mokymo programos sudėtines dalis. Tyrimo rezultatai rodo teigiamą ir mokytojų, ir vaikų reakciją į programą, kuri buvo įgyvendinama beveik arba išvis neadaptuota. Buvo nustatyta, kad sėkmingam programos įgyvendinimui lemiamos reikšmės turėjo mokytojų pastangos ir vietos sveikatos ugdymo darbuotojų pagalba.

Programos poveikis

• Vaikų emocinis raštingumas

Tyrimo rezultatai rodo bendrą reikšmingą teigiamą programos „Zipio draugai“ poveikį vaikų emocinio raštingumo gebėjimams. Šioje programoje dalyvavusių vaikų savimonės, savikontrolės, motyvacijos, empatijos ir socialiniai įgūdžiai labai pagerėjo lyginant su atitinkamais kontrolinės grupės vaikais. Šias teigiamas išvadas patvirtina ir programos pabaigoje pateikti mokytojų vertinimai – dauguma mokytojų (virš 90 proc.) nurodė, kad pagerėjo vaikų socialiniai ir verbalinio bendravimo įgūdžiai, jų gebėjimas suvaldyti jausmus ir tarpusavio santykiai. Panašūs rezultatai gauti ir vaikų kolektyvinio darbo seminaruose: užbaigę programą tiriamosios grupės vaikai gebėjo išraiškingiau ir išsamiau įvardyti savo jausmus. Jiems geriau pavyko paaiškinti, kodėl žmonės vienaip ar kitaip jaučiasi, ir pasiūlyti, kaip pagerinti situaciją, negu kontrolinės grupės vaikams. Kokybiniai vaikų kolektyvinio darbo seminarų rezultatai taip pat rodo, kad gerokai pagerėjo tiriamosios grupės vaikų emocinis raštingumas lyginant su kontrolinės grupės vaikais.

• Vaikų gebėjimai įveikti sunkumus

Kalbant apie programos poveikį vaikų gebėjimams įveikti sunkumus, pora reikšmingų pokyčių pastebėta mokyklinio amžiaus vaikų naudojamų būdų sunkumams įveikti sąrašė. Taip pat nustatyta, kad tiriamosios grupės vaikams geriau sekėsi įvertinti streso įveikimo būdus – programos pabaigoje veiksmingesniu būdu buvo pripažintos pastangos atsipalaiduoti ir išlikti ramiam. Vertinant vaikus piešimo–rašymo veiklos metu buvo pastebėta, kad tiriamosios grupės vaikai dažniau taikė į problemą orientuotas sunkumų įveikimo strategijas, kurios buvo skiriamos tiesiogiai konkrečiai problemai išspręsti. Tuo tarpu kontrolinės grupės vaikų taikytos sunkumų strategijos praėjus analogiškam laikotarpiui faktiškai nepakito. Kolektyvinio darbo seminarų rezultatai taip pat rodo, kad „Zipio draugų“ programoje dalyvavę vaikai turėjo didesnę sunkumų įveikimo būdų arsenalą negu kontrolinės grupės dalyviai.

• Vaikų emocijų raiška ir elgsena

Gebėjimų ir sunkumų įvertinimo klausimyno atsakymų analizės rezultatai rodo, kad bendrieji sunkumų rodikliai sumažėjo tiek tiriamojoje, tiek kontrolinėje grupėje, tačiau nebuvo nustatyta jokio reikšmingo programos poveikio. Visgi analizuojant papildomas skalės rodiklius pastebėta, kad gerokai sumažėjo tiriamosios grupės vaikų hiperaktyvumas lyginant su kontroline grupe.

• **Poveikis mokytojams ir jų santykiams su vaikais**

Pasibaigus programai, mokytojai teigė, kad programa padarė teigiamą poveikį ir jiems patiems – jie pradėjo geriau suvokti vaikų emocinę sveikatą, susipažino su būdais, kaip padėti vaikams įveikti sunkias situacijas, ir sustiprino ryšį su vaikais.

• **Poveikis mokyklai ir plačiajai visuomenei**

Dauguma mokytojų nurodė, kad pritrūko „visos mokyklos“ informuotumo apie programą, todėl programos poveikis nepasireiškė visos mokyklos mastu. Kelių mokytojų nuomone, mokymo kursai reikalingi visai mokyklai, t.y. reikėtų atitinkamai paruošti visus darbuotojus, kad „Zipio drauguose“ naudojamus [sunkumų įveikimo] būdus būtų galima įtvirtinti su visais vaikais klasėje per įvairias mokslo programos veiklas, taip pat ir mokyklos kieme. Mokytojai taip pat pripažino, kad į programą reikėtų labiau įtraukti tėvus, kad tai, kas mokoma mokykloje, būtų įtvirtinama namų ir vietos bendruomenės aplinkoje.

Programos įgyvendinimas

• **Programos įgyvendinimo tikslumas**

Įvertinus programos įgyvendinimo procesą nustatyta, kad programa buvo įgyvendinama labai tiksliai, jos beveik neadaptuojant. Tiek I tipo tiriamojo pogrupio mokytojai (kurie įgyvendino visą programą), tiek II tipo tiriamojo pogrupio mokytojai (kurie įgyvendino dalį programos) visiškai įgyvendino daugiau kaip 86 proc. programos. Mokytojai visą laiką entuziastingai atsiliepė apie programą ir teigiamai vertino programos turinio tinkamumą, vaikų norą dalyvauti valandėlėse ir suvokimą to, kas jose vyksta, bei tikslų pasiekimą, kas rodo aukštą mokytojų pasitenkinimo programa lygį. Mokytojai paminėjo kelias priežastis, dėl kurių jiems patiko įgyvendinti – labai tiksliai laikantis visų nurodymų – šią programą: gera „Zipio draugų“ struktūra, programą patogiu naudoti, turinys gerai pritaikytas vaikams, pateikiama didelė veiklų įvairovė. Apie aukštą programos įgyvendinimo kokybę liudija ir mokytojų bei vaikų komentarai apie veiksmus, kurie padėjo įgyvendinti programą. Dauguma mokytojų akcentavo vaikų sėdėjimo ratu svarbą, taip pat savo pasiruošimą prieš kiekvieną valandėlę bei būtinybę programą įgyvendinti nuosekliai kiekvieną savaitę. Be to, keli mokytojai paminėjo „Zipio drauguose“ mokomų strategijų pritaikymą kitose mokymosi srityse ir dalijimąsi asmenine patirtimi su vaikais valandėlių metu. Mokytojų pasiruošimo lygis ir tai, kad valandėlių labai jie naudojo ir asmenines priemones, rodo jų atsidavimą ir kokybiško darbo pastangas.

• **Mokytojų atsiliepimai apie programos įgyvendinimą**

Mokytojai pateikė daugybę rekomendacijų, kaip geriau įgyvendinti programą „Zipio draugai“. Dažniausiai mokytojai minėjo poreikį su vykdoma programa supažindinti visą mokyklą. Dauguma mokytojų pageidavo, kad programos mokymuose dalyvautų visi mokyklos pedagogai ir kad būtų papildoma „Zipio draugų“ programa vyresnėms pradinės mokyklos klasėms. Taip pat didžioji dalis mokytojų sakė, kad tėvai irgi turėtų būti supažindinami su „Zipio drauguose“ mokomais [sunkumų įveikimo] būdais ir kad praverstų namų darbų pratybos, kurias turėtų atlikti tėvai kartu su vaikais per atitinkamą savaitę išmoktiems dalykams įtvirtinti.

• **Programos įgyvendinimą įtakojantys veiksniai**

Iš kliūčių, trukdančių įgyvendinti programą „Zipio draugai“, dažniausiai buvo minima laiko stoka. Mokytojams kilo sunkumų surasti per dieną laiko pravesti valandėlę, kad joje dalyvautų visi vaikai. Keli mokytojai paminėjo pernelyg didelį mokymo programos krūvį. Bendras didelis mokymosi krūvis reiškia tai, kad įgyvendinant kokią nors programą, tokią kaip „Zipio draugai“, reikalingas visų mokytojų indėlis surandant vietą, laiko ir išteklių perkrautame tvarkaraštyje tokiai programai įgyvendinti. Mokytojai siūlė, kad „Zipio drauguose“ mokomos strategijos (pvz., efektyvaus bendravimo įgūdžiai, klausymosi įgūdžiai, problemų sprendimo įgūdžiai ir sunkumų įveikimo įgūdžiai) būtų įtraukti į bendrą klasės etosą. Todėl rekomenduota, kad būtų patvirtintas ir klasės, ir visos mokyklos etosas, skirtas psichinei sveikatai stiprinti ir papildantis socialinį ir emocinį lavinimą visose mokymo programos dalyse, kad programoje, tokioje kaip „Zipio draugai“, mokomos strategijos būtų įtvirtinamos per mokymo programą, taip pat visos dienos metu, o ne tik per „Zipio valandėles“. Daugelis mokytojų taip pat siūlė, kad programa truktų ne dvejus mokslo metus, kaip yra dabar, o vienerius mokslo metus, kad vaikai susipažintų su visais šešiais moduliais.

• **Mokyklos etosas**

Apskritai etoso klausimyno atsakymų analizės rezultatai rodo, kad tiek tiriamosiose, tiek kontrolinėse mokyklose yra sukurta vaikams palanki aplinka ir kad visi šių mokyklų mokytojai stengiasi dirbti vaikų labui. Abiejų grupių mokyklų pedagogai pripažino socialinio ir emocinio lavinimo pradinėse mokyklose svarbą ir vertę – ypač vaikams, gyvenantiems socialiai nepalankiai vertinamose bendruomenėse. Nors dauguma mokytojų nurodė, kad tėvai domisi mokykla ir palaiko jos vadovybę, tik keli pedagogai paminėjo, kad mokyklos gyvenime aktyviai dalyvauja daug tėvų. Etoso klausimyno rezultatai aiškiai rodo, kad vietos bendruomenėje reikalingas glaudesnis mokyklų, tėvų ir svarbiausių interesų grupių bendradarbiavimas.

• **Poveikis socialinio vystymo, asmenybės ugdymo ir sanitarinio švietimo mokymo programai**

Socialinio vystymo, asmenybės ugdymo ir sanitarinio švietimo (SVAUSŠ) klausimyno atsakymų analizės rezultatai aiškiai rodo, kad „Zipio draugų“ valandėles vedę mokytojai įgyvendino daugiau SVAUSŠ mokymo programos negu kontrolinės grupės mokytojai. Kalbant apie atskiras SVAUSŠ mokymo programos dalis, tokias kaip „Santykiai su kitais“, „Aš“, „Tapatybė“, „Aš ir mano šeima“, gerokai skyrėsi jų įgyvendinimo lygis tiriamosiose ir kontrolinėse grupėse. Rezultatai rodo, kad tiriamųjų grupių mokytojai įgyvendino gerokai daugiau SVASŠ mokymo programos negu kontrolinės grupės. „Zipio draugų“ programos aptarimo sesijų pabaigoje keli mokytojai paminėjo, kad „Zipio draugai“ suteikė struktūrinius rėmus SVAUSŠ mokymo programos dalims įgyvendinti.

Išvados

- Šio bandomojo programos „Zipio draugai“ įgyvendinimo rezultatai rodo, kad programa buvo sėkmingai įgyvendinta socialiai nepalankiai vertinamose pradinėse Airijos mokyklose ir turėjo teigiamą poveikį tiek vaikams, tiek pedagogams. Pasitvirtino ankstesnių šios programos tyrimų rezultatai, parodę, kad pagerėjo vaikų emocinis raštingumas ir gebėjimai įveikti sunkumus, sumažėjo vaikų hiperaktyvumas ir pagerėjo santykiai klasėje. Programa papildė šiuo metu dėstomą SVAUSŠ mokymo programą ir padeda mokytojams geriau suvokti socialinio ir emocinio lavinimo svarbą mokymo programoje. Planuojama tolesnis dvylika mėnesių truksiantis programos poveikio tyrimas, kurio metu bus įvertintas ir programos poveikis vaikų mokymosi rezultatams, akivaizdžiai patvirtins darytiną išvadą dėl ilgesnio programos poveikio. Visgi ir šiame etape aišku, kad teigiami vertinimo rezultatai skatina išplėsti ir tęsti programos įgyvendinimą pradinėse mokyklose.
- Programos įgyvendinimo proceso vertinimo rezultatai parodė, kad programą palankiai įvertino tiek vaikai, tiek pedagogai ir kad programa buvo įgyvendinta labai tiksliai. Mokytojai teigiamai įvertino įvairia veikla paremtą mokymą, kuris vyko visos programos metu, ir būdą, kuriuo vaikai galėjo pasiremti savo patirtimi ir susitapatinti su pagrindinėmis programos temomis. Remiantis šio tyrimo rezultatais, svarbus programos sėkmę lemiantis veiksnys yra tokio pobūdžio struktūrinis „į vaikus orientuotas ir veikla paremtas“ mokymas, kuris būtinas užtikrinant emocinės sveikatos programų tvarumą mokyklose. Tai, kad mokytojai pageidavo dar vienos „Zipio draugų“ programos vyresnėms pradinės mokyklos klasėms, rodo, kad reikėtų „Zipio drauguose“ naudotas ir pasitvirtinusias metodikas bei strategijas atitinkamai pritaikyti ir vyresnėms pradinė mokyklų klasėms. Šiame tyrime dalyvavusių pedagogų nuomone, programa „Zipio draugai“ yra vertinga priemonė dėstant SVAUSŠ mokymo programą. Mokytojų pageidavimas į programą įtraukti tėvus ir visą mokyklą dar kartą patvirtina, kad reikalingas labiau holistinis požiūris į socialinį ir emocinį lavinimą pradinėse mokyklose.
- Norint užtikrinti tvarų „Zipio draugų“ programos, kaip sustiprinančios priemonės, integravimą į mokymo programą, reikalingi atitinkami organizaciniai ir sisteminiai poslinkiai bei veiksmai. Tam, kad programa būtų įgyvendinama visoje šalyje, reikės nacionalinių švietimo ir sveikatos organizacijų paramos ir bendradarbiavimo su šiomis institucijomis koordinuojant pedagogų mokymus, teikiant nuolatinę pagalbą bei užtikrinant kokybę, kad programa būtų veiksmingai vykdoma vietos lygiu.
- Teigiami vertinimo rezultatai aiškiai rodo programos „Zipio draugai“ naudą programoje dalyvavusiems vaikams ir mokytojams socialiai nepalankiai vertinamose mokyklose. Šie rezultatai atitinka tarptautiniu mastu surinktus emocinės sveikatos ugdymo programų teikiamos naudos vaikų emocinei ir socialinei elgsenai bei mokymosi rezultatams įrodymus. Mokykloms tenka svarbus vaidmuo ne tik užtikrinant vaikų akademinis ir pažintinius pasiekimus, bet ir puoselėjant jų socialinį ir emocinį vystymąsi. Socialinio ir emocinio lavinimo integravimas į mokymo programą padeda mokykloms siekti švietimo tikslų. Didėjantis pripažinimas, kad ugdant vaikų socialinius ir emocinius gebėjimus pagerėja jų mokymosi įgūdžiai ir pasiekimai, patvirtina tokių programų, kaip „Zipio draugai“, vertę ir jų integravimo į mokyklos aplinką naudą.

Tiriamosios grupės vaikų piešiniai, nupiešti programos pabaigoje

Tema: Konfliktas

Peštynės

I was sad because I was
Puled By The hair.

1 piešinys Užrašas po piešiniu:
„Aš esu tokia liūdna todėl, kad mane tampė už plaukų.“

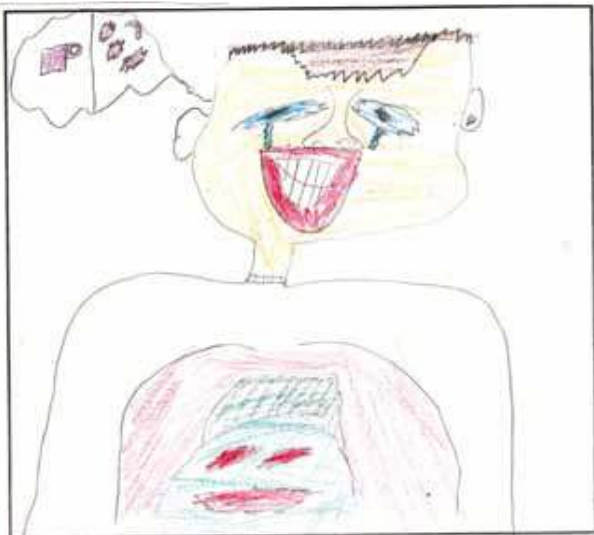

To make my self
Bettr I called my Mum.

2 piešinys Užrašas po piešiniu:
„Kad pasijusčiau geriau, paskambinau mamai.“

Tema: Konfliktas

Kai gauni papeikimą

I Was Sad When i was grounded.
I Was sad When i Fell

1 piešinys Užrašas po piešiniu:
„Aš nuliūda, kai mane nubaudė.“

I took deep breaths.
and said sorry to my mum.

2 piešinys Užrašas po piešiniu:
„Aš kelis kartus giliai įkvėpiau ir pasakiau mamai, kad gailiuosi.“

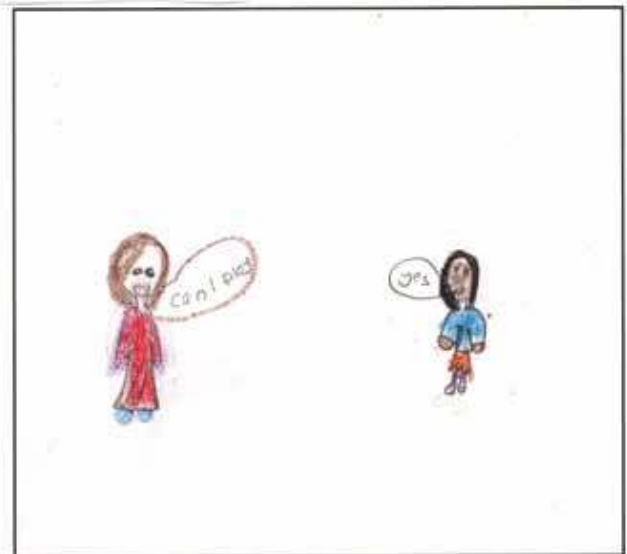
Tema: Atstūmimas

Kai jautiesi vienišas

1 piešinys Užrašas po piešiniu:

„Aš buvau liūdna, nes aš buvau vieniša ir mano brolis negražiai mane pavadino.“

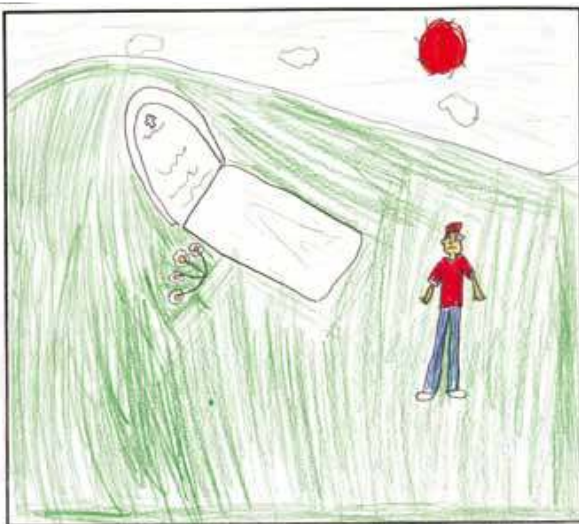

2 piešinys Užrašas po piešiniu:

„Aš įveikiau liūdėsi darydama taip: paprašydama...“
(„debesėliuose“ užrašyta: „Galime pažaisti?“, „Taip.“)

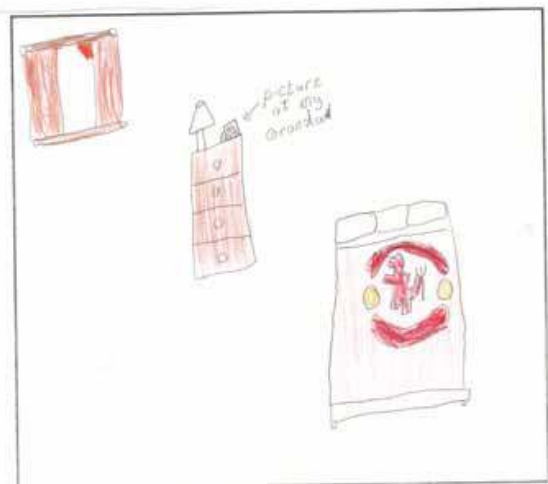
Tema: Netektis

Mirtis

1 piešinys Užrašas po piešiniu:

„Aš buvau liūdnas, kai mano senelis mirė“

2 piešinys Užrašas po piešiniu:

„Aš pasidėjau senelio nuotrauką mano miegamajame.“

Vaikai apie programą „Zipio draugai“

Kas jiems patiko:

„Man patiko, kai mes dalijomės savo jausmais.“

„Kalbėti apie savo bėdas.“

„Man patiko kalbėti apie tai, kaip padėti kitiems.“

„Kalbėtis sėdint ratu.“

„Man patiko, kaip išspręsti problemą, surasti sprendimą – tai padėjo.“

„Padėti vienas kitam.“

„Atleisti draugams, kai jie ką nors tau iškrėtė.“

Vaikai apie tai, ko išmoko:

„Leisti žmonėms žaisti su tavim.“

„Nei vieno nepalikti nuošaly.“

„Jei prie tavęs priekabiauja – pasakyti mokytojui arba pasikalbėti apie tai su suaugusiuoju.“

„Jei kas nors miršta – būtinai su kuo nors pasikalbėti.“

„Jei kas nors pravirkdo – pasakyti apie tai suaugusiajam.“

„Jei kas nors tave nuliūdina, reikia pasakyti jam (jai), kodėl jautiesi nusiminęs.“

„Mylėk savo draugus už tai, kas jie yra.“

„Aš išmokau, kad būti draugu yra gerokai lengviau nei būti bjauriam.“

„Išmokau nesusierzinti.“

„Prie nieko nepriekabiau.“

„Galima pakeisti savo jausmus – kai jautiesi liūdnas, galima tai pakeisti taip, kad jaustumėsi linksmas.“

Mokytojai apie programą „Zipio draugai“

„Šiandien Airijoje verkiant reikalinga emocinės sveikatos ugdymo programa. „Zipio draugai“ yra gerai sudaryta, struktūrinė programa, kuri palankiai veikia ir mokytoją, ir vaikus. Man labai patiko vesti jos užsiėmimus.“

„Tai puiki programa, su kuria turėtų būti supažindinami visi mokytojai. Iš programos daug naudos gavo ir vaikai, ir aš pati.“

„Programos metu vaikai ugdosi pasitikėjimą savimi ir pagerina santykius su bendraamžiais. Vaikai gauna priemonių sunkioms situacijoms įveikti, todėl programa turi teigiamą poveikį jų mokslo pasiekimams.“

„Vaikai įgijo daugiau pasitikėjimo prašyti pagalbos ir pasakyti man, jei darbas yra sunkus, todėl tapo lengviau suprasti vienas kitą.“

„Tylesni vaikai įgavo daugiau pasitikėjimo per klasėje vykstančias žodines diskusijas ir užsiėmimus. Jie nebebijo pasisakyti. Pagerėjo jų klausymosi įgūdžiai – dabar jie geriau išklauso ne tik mokytoją, bet ir vienas kitą.“

„Pastebėjau, kad pagerėjo vaikų žodinė kalba – išraiškingumas, kaip išsakomos nuomonės, apibūdinami jausmai ir aptariamos kitos mokymo programos temos.“

„Programa padėjo vaikams susitelkti ties jų darbu ir valdyti emocijas. Mano klasėje būdavo ypač daug pykčio priepuolių, o „Zipis“ skatino juos stabtelti ir atsipalaiduoti.“

„Jie pradėjo daugiau rūpintis vienas kitu – kai kas nors nutinka, jie pasitikrina, ar kitam vaikui viskas gerai arba kad būtų pasakyta kam nors kitam, pavyzdžiui, mokytojui mokyklos aikštelėje arba man.“

„Mano klasėje buvo mergaitė su selektyvaus mutizmo sutrikimu, kuri ėmė nuolat kelti ranką užduodama klausimus ir kalbėti labai neformalioje aplinkoje.“

„Manau, kad glaudus ryšys su vaikais šiomet susiformavo būtent „Zipio draugų“ dėka. Manau, kad tai bendrumas“.

„Esu labai laiminga, kad buvau „Zipio draugų“ dalis, tai puiki priemonė vaikų psichinei sveikatai pagerinti.“